

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

lek. Przemysław Banta

**pt.: „Wybrane badania immunohistochemiczne w diagnostyce
różnicowej chorób migdałków podniebiennych”.**

Katedra i Klinika
Laryngologii
Wydział Nauk
Medycznych
w Katowicach

40-027 KATOWICE
ul. Francuska 20-24
laryngologia@spskm.katowice.pl

KIEROWNIK
prof. dr hab. n. med. J. Markowski
tel.: (+48 32) 25 91 460

SEKRETARIAT
tel.: (+48 32) 25 91 460

laryngologia@spskm.katowice.pl

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Choroby zapalne migdałków podniebiennych oraz ich przerost należą do jednych z najczęstszych schorzeń w codziennej praktyce lekarza – laryngologa. Postawienie rozpoznania przewlekłego zapalenia migdałków i związana z tym ewentualna decyzja o ich usunięciu (tonsillektomii) zależy od wielu czynników, których interpretacja kliniczna nie zawsze jest oczywista. Stąd stałe poszukiwania przez lekarzy klinicystów nie budzących wątpliwości parametrów stanu zapalnego w celu ustalenia obiektywnych wskazań do tego zabiegu.

Znając obecnie rolę układu chłonnego gardła, a szczególnie migdałków podniebiennych w układzie odpornościowym człowieka wszelkie decyzje o ich usunięciu muszą wynikać z nie podlegających wątpliwości obiektywnych parametrów klinicznych. Dlatego tak ważne jest ustalenie obiektywnych parametrów, które pozwolą ustalić rozpoznanie obecności stanu zapalnego w tkance migdałków i uniknąć błędnych decyzji terapeutycznych.

Konieczność wykonania wielokierunkowych badań stanu immunologicznego pacjenta jest obligatoryjna w każdym przypadku podejrzenia o przewlekły stan zapalny migdałków podniebiennych. Dostępna dotychczas literatura tego zagadnienia zawiera wiele rozbieżności utrudniających podjęcie decyzji klinicyście.

Z tego powodu temat pracy doktorskiej podjęty przez Doktoranta należy uznać za niezwykle ważny. Ustalenie obiektywnych wskazań do zabiegu tonsillektomii wciąż pozostaje kwestią otwartą i jest tematem burzliwych dyskusji na kongresach laryngologicznych.

Idea recenzowanej dysertacji oparta jest na autorskiej, oryginalnej koncepcji autora mającej ustalić kryteria różnicowania przewlekłego stanu zapalnego migdałków podniebiennych od ich przerostu bez towarzyszącego stanu zapalnego. Z tym problemem laryngologów – praktyce spotykają się na co dzień w swoich gabinetach decydując o skierowaniu pacjenta na zabieg tonsillektomii. Niestety na dzień dzisiejszy nie mają oni do dyspozycji pewnych parametrów pozwalających zróżnicować oba stany i podjąć decyzję, której zasadność będzie bezdyskusyjna.

Biorąc pod uwagę częstość występowania schorzeń zapalnych migdałków podniebiennych oraz związaną z tym konieczność podjęcia trudnej decyzji o ewentualnym wykonaniu zabiegu tonsillektomii rozprawa ta jest bardzo istotna z klinicznego i naukowego punktu widzenia.

Temat pracy doktorskiej jest bardzo dobrze dobrany, jest aktualny i nowatorski oraz niesie aspekt nowości i innowacyjności, tak ważny w pracach młodych naukowców. Stanowi bardzo nowoczesne podejście do problematyki diagnostyki schorzeń zapalnych migdałków podniebiennych.

Przedstawiona do recenzji rozprawa została przygotowana pod opieką naukową prof. dr hab. n. med. Dariusza Jurkiewicza – Kierownika Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej z Kliniką Oddziałem Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej Wojskowego Instytutu Medycznego Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Promotorem pomocniczym jest płk dr n. med. Szczepan Cierniak.

Rozprawa doktorska lek. Przemysława Banta liczy 84 strony maszynopisu i jest zredagowana w typowym układzie przyjętym dla prac doktorskich. Składa się z 8 rozdziałów ułożonych logicznie z zachowaniem odpowiednich proporcji oraz posiada czytelną oprawę graficzną (zawiera 55 tabel i 11 rycin), ułatwiającą zapoznanie się z zawartością pracy i uzyskanymi wynikami.

Należy podkreślić bardzo dobrze opracowany 6 – stronicowy wstęp poświęcony reakcjom immunologicznym specyficznym dla migdałków podniebiennych ze szczególnym uwzględnieniem roli cytokin.

W dalszej części dysertacji – w rozdziale drugim – Doktorant sformułował założenia i cele pracy. Głównym celem dysertacji było zbadanie korelacji obrazu klinicznego z obrazem patomorfologicznym usuniętych tkanek u chorych zakwalifikowanych do tonsillektomii z

powodu przerostu lub zapalenia migdałków podniebiennych. Realizację tego głównego celu osiągnięto poprzez wyznaczenie celów szczegółowych a mianowicie analizę zależności między badaniem podmiotowym i przedmiotowym a rozpoznaniem histopatologicznym danego stanu chorobowego migdałków podniebiennych, ocenę podstawowych badań krwi takich jak leukocytozy, ASO, OB, CRP u chorych z jednym ze stanów chorobowych migdałków podniebiennych oraz ocenę badania immunohistochemicznego tkanki migdałków podniebiennych usuniętych z powodu zapalenia i przerostu.

W kolejnym – trzecim - rozdziale dysertacji Autor przedstawił materiał i metody zastosowane w swoich badaniach. Doktorant dokonał prospektywnej analizy 105 pacjentów (72 mężczyzn i 33 kobiet), u których wykonano zabieg tonsillektomii z powodu stanów zapalnych lub przerostu migdałków podniebiennych w Klinice Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej z Kliniką Oddziałem Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej Wojskowego instytutu Medycznego w Warszawie. Usunięte tkanki poddano badaniu histopatologicznemu i immunohistochemicznemu w Zakładzie Patomorfologii WIM. Zwracają uwagę rygorystyczne kryteria doboru pacjentów. Autor dysertacji dokonał podziału chorych do grup zapalenia lub przerostu na podstawie badania przedmiotowego. Dodatkowo u każdego pacjenta wykonano badania laboratoryjne krwi z oceną parametrów stanu zapalnego (CRP, OB, ASO, leukocytoza). Doktorant dążył w ten sposób do wyznaczenia swego profilu markerów stanu zapalnego różnicującego badane stany chorobowe migdałków podniebiennych. Kluczowym etapem badań była ocena patomorfologiczna wycinków z migdałków pod kątem zróżnicowania wykładników morfologicznych różnicujących przerost migdałków od ich stanu zapalnego.

Dobór metod badawczych nie budzi zastrzeżeń, jest on adekwatny do postawionych celów, a ich opis świadczy o bardzo dobrym ich opanowaniu praktycznym przez Doktoranta. Na uwagę zasługuje także bardzo staranny dobór metod statystycznych do analizy wyników badań przy pomocy programu GNU pspp 1.4.1. Istotność różnic pomiędzy parametrami dwóch grup określano za pomocą testu t dla prób niezależnych.

Wyniki badań zostały przedstawione i omówione w odrębnym rozdziale w formie opisowej oraz przejrzystych tabel i rycin, przy których opracowaniu zastosowano właściwe

metody analizy statystycznej. Wyniki badań i ich omówienie obejmują łącznie 9 podrozdziałów, w których oceniono uzyskane wyniki w zakresie wszystkich celów rozprawy.

W rozdziale tym Autor dokonuje analizy wszystkich uzyskanych wyników w trakcie badań wyników i na ich podstawie formułuje ostateczne wnioski.

Autor w swojej dysertacji wykazał znaczne rozbieżności w ocenie klinicznej i patomorfologicznej migdałków podniebiennych zakwalifikowanych do tonsillektomii i z tego powodu metody te należy traktować jako uzupełniające się. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w zależności od przyjętej kwalifikacji klinicznej lub histopatologicznej wykazuje zróżnicowanie rozkładu cech będących podstawą przydziału do danej grupy. Wartość diagnostyczna badań krwi takich jak: ASO, CRP, OB i leukocytoza okazała się istotnym czynnikiem predykcyjnym chorób migdałków podniebiennych. Przeprowadzone badania patomorfologiczne wykazały zróżnicowany profil ekspresji badanych markerów immunohistochemicznych w zależności od rozpoznanej choroby migdałków podniebiennych.

Unikalną wartością pracy jest właśnie ta kompleksowa ocena (badania krwi, badanie patomorfologiczne i badanie immunohistochemiczne preparatów) stanu pacjenta poddanego zabiegowi i wykazanie istnienia swoistego profilu immunohistochemicznego chorób migdałków podniebiennych. Takie podejście badawcze pozwoliło Doktorantowi na zrealizowanie założonych celów dysertacji.

Rozprawa zawiera 122 pozycje piśmiennictwa obejmujące wszystkie aktualne pozycje literaturowe w zakresie schorzeń migdałków podniebiennych.

Przeprowadzona przez Doktoranta w dysertacji dyskusja wykazała, iż Doktorant posiada umiejętność krytycznej i wyważonej oceny uzyskanych wyników oraz formułowania wniosków końcowych, zwłaszcza w sytuacji braku możliwości skonfrontowania ich z danymi z piśmiennictwa. Kolejność prezentacji wyników jest jasna, logiczna i stanowi odpowiedź na założenia pracy. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż Doktorant przeprowadził badania w dziedzinie mającej dotąd niewielką liczbę opracowań dostępnych w literaturze. Należy podkreślić trafność wyboru tematu. Rozprawa stanowi logiczną całość, świadczy o dobrym przygotowaniu Autora do prowadzenia badań naukowych oraz ich prezentacji.

W podsumowaniu stwierdzam, iż przedłożona mi do oceny praca doktorska lek. Przemysława Banta pt.: „Wybrane badania immunohistochemiczne w diagnostyce różnicowej chorób migdałków podniebiennych” jest bardzo cenną wskazówką dla wszystkich lekarzy laryngologów i oddziałów laryngologicznych wykonujących na co dzień zabiegi usunięcia migdałków podniebiennych. Nie wnoszę żadnych uwag merytorycznych ani redakcyjnych.

W analizowanej dysertacji Doktorant wykazał się umiejętnością wykorzystania dostępnej bibliografii, formułowania celów zaplanowanych badań naukowych i wyciągania wniosków z nich wypływających. Rozprawa przyczynia się do lepszego poznania stawiania wskazań do zabiegów tonsillektomii, jak też jest cennym uzupełnieniem dostępnego piśmiennictwa naukowego w tym zakresie. Praca ma dużą wartość poznawczą i stanowi podstawę do kontynuowania badań naukowych w tym zakresie. Po raz pierwszy w polskim piśmiennictwie tak szczegółowo dokonano analizy wskazań do operacji migdałków podniebiennych. Stanowi to istotny naukowo, oryginalny autorski wkład Doktoranta do problematyki badań układem chłonnym gardła.

Bardzo wysoko oceniam wartość naukową rozprawy doktorskiej lek. Przemysława Banta i w związku z tym mam zaszczyt wystąpić do Rady Naukowej Wojskowego Instytutu Medycznego – Państwowego Instytutu Badawczego z wnioskiem o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wobec bardzo wysokich walorów merytorycznych rozprawy doktorskiej i jej wysoką wartość naukową, biorąc pod uwagę pionierską w skali kraju koncepcję dysertacji lek. Przemysława Banta, wnioskuję o wyróżnienie pracy doktorskiej.

Ponadto proponuję jako recenzent zgłoszenie rozprawy do Nagrody Naukowej im. Prof. Jana Miodońskiego – najwyższej nagrody naukowej Polskiego Towarzystwa Otorynolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi, zgodnie z Regulaminem tej Nagrody.

KIEROWNIK
Katedry i Kliniki Laryngologii
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
J. Markowski
prof. dr hab. n. med. Jarosław Markowski